

молоді до міст України та за її межі визначив перебудову всіх демографічних структур і процесів у селищі, що супроводжувалося з підвищенням частки осіб пенсійного віку, зростанням смертності, скороченням народжуваності, зменшенням природного приросту сільського населення.

Під дією воєнної сутички та повної економічної кризи еміграційні настрої населення зростають. Зусиллям вирішити життєві проблеми у спосіб працевлаштування за кордоном сприяє й досягнений українцями досвід роботи за межами держави, потужні міграційні мережі, що сформувалися впродовж останніх десятиліть.

Таким чином, посилення міграційних є тенденцією сучасних міжнародних економічних відносин. Процеси міграції є актуальною проблемою для більшості країн, як у контексті неконтрольованості масштабів, так і в контексті впливу на соціально-економічні процеси. Цей напрям притаманний Україні і підкреслюються здебільшого в міграції більш активного прошарку населення. Безумовно, процеси міграції спинити неможливо, проте можна їх скорегувати. Лише глибокі реформи у всіх сферах (економіка, освіта, медицина, судова система тощо) та покращення рівня життя населення буде сприяти скороченню процесів міграції в Україні.

ДЕМОГРАФІЧНІ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Студзинська Я.В., здобувач вищої освіти,

Миколаївський національний аграрний університет

Демографічна ситуація в країні в останні роки ускладнюється настільки, що є всі підстави вважати Україну зоною демографічної кризи із особливо складним становищем у сільській місцевості та в окремих регіонах. Скорочення чисельності населення в країні має негативні наслідки як з погляду демографічної основи його відтворення, так і з економічного погляду: зміни у статево-віковій структурі населення впливають на можливості стабілізації економіки, зростання обсягів виробництва, соціально-економічного розвитку.

Погіршення стану навколишнього середовища, низький рівень життя значної частки населення зумовлює збільшення рівня захворюваності й смертності населення. Особливо небезпечні тенденції зростання смертності населення у працездатному віці, і найбільше серед чоловіків.

Ситуація в країні у соціально-демографічному аспекті потребує рішучих заходів, оскільки розвиток таких тенденцій призведе через 15—18 років до значного зниження чисельності осіб працездатного віку за значного збільшення осіб старшого непрацездатного віку, що буде вкрай обтяжливо для суспільства.

Окрім природного приросту/скорочення населення на демографічний потенціал країни впливає й механічний рух населення, тобто особливості міграційних процесів населення. За показниками міграційного приросту/скорочення виділені відповідні групи регіонів України. На сучасному етапі відбуваються істотні зміни у демографічній структурі населення, що викликало у свою чергу істотне погіршення кількісного та якісного стану трудового потенціалу країни. Скорочення чисельності населення, високий рівень смертності й низький – народжуваності, негативне сальдо міграції свідчить, що демографічна ситуація потребує значної уваги з боку держави. Українським необхідним стає реагування та впровадження відповідних заходів, спрямованих якщо не на підвищення кількісних параметрів трудового потенціалу, то хоча б на збереження існуючого стану. Основними важелями регулювання трудових ресурсів є: ріст доходів та рівня життя; збільшення тривалості життя; збільшення народжуваності; скорочення міграційних процесів тощо.

Історія свідчить, що демографічний вплив війни значний не лише під час війни, а й протягом наступних десятиліть. Ця війна може бути особливо спустошливою через довоєнну ситуацію: населення країни вже скорочувалося, народжуваність і тривалість життя були низькими порівняно з її сусідами.

Майже 7,6 мільйона українців залишили країну і 5,1 млн осіб станом на середину червня 2022 року ще перебували за кордоном. Це десь 12–15% населення країни.

Війна зменшує дохід, скорочуючи сукупну факторну продуктивність через знищення фізичного і людського капіталу. Війна також сповільнює економічне зростання через обмеження внеску внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Що більше, вплив війни на чисельність населення пригнічує подальше зростання. Якнайшвидше завершення війни в Україні має мінімізувати подальші втрати населення, спричинені міграційною кризою. Пом'якшення демографічних втрат для української економіки потребуватиме додаткових заходів.

Список використаних джерел

1. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2016 р 1604) - <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1058>

Науковий керівник – канд. екон. наук доцент кафедри економіки підприємств Табацкова Г.В.

ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ЧИННИКИ ТА НАСЛІДКИ

Телешак В.В., здобувач вищої освіти групи ЗМЕН 6/1

Миколаївський національний аграрний університет

В Україні, зовнішня міграція населення зумовлена багатьма чинниками – економічні, соціальні, вплив світових міграцій, пандемія Covid-19 та військовий конфлікт з Росією, ці фактори змушують громадян України шукати прихисток, працевлаштування за кордоном. За даними ДПСУ з країни виїхали понад 5,2 млн осіб. Дані УВКБ ООН свідчать, що 3,2 млн осіб зареєструвалися для отримання тимчасового прихистку. За опитуванням Gradus Research, в Україну планують повертатися 77%, останні 23% хочуть залишитись[2]. Згідно з